

Przepisy merytoryczne aktu prawnego – układ, postanowienia i systematyka

WEBINARIUM

Rządowe Centrum Legislacji

Warszawa 2025

INAUGURACJA

**SERII SPOTKAŃ POŚWIĘCONYCH ANALIZIE ZAGADNIEŃ
ZWIĄZANYCH Z PRZEPISAMI MERYTORYCZNYMI**

§ 1 ust. 1 Zasad techniki prawodawczej

§ 1. 1. Podjęcie decyzji o przygotowaniu projektu ustawy poprzedza się w szczególności:

- 1) wyznaczeniem i opisaniem stanu stosunków społecznych w dziedzinie wymagającej interwencji organów władzy publicznej oraz wskazaniem pożądanych kierunków ich zmiany;
- 2) analizą aktualnego stanu prawnego, z uwzględnieniem prawa Unii Europejskiej, umów międzynarodowych, którymi Rzeczpospolita Polska jest związana, w tym umów z zakresu ochrony praw człowieka, oraz prawodawstwa organizacji i organów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest członkiem;
- 3) ustaleniem możliwości podjęcia środków interwencji organów władzy publicznej, alternatywnych w stosunku do uchwalenia ustawy;
- 4) określeniem przewidywanych skutków społecznych, gospodarczych, organizacyjnych, prawnych i finansowych każdego z rozważanych rozwiązań;
- 5) zasięgnięciem opinii podmiotów objętych zakresem interwencji organów władzy publicznej.

§ 1 ust. 2 Zasad techniki prawodawczej

§ 1. 2. W przypadku podjęcia decyzji o przygotowaniu projektu ustawy, jeżeli projekt ten nie jest opracowywany na podstawie założeń, należy w szczególności:

- 1) ustalić skutki dotychczasowych uregulowań prawnych obowiązujących w danej dziedzinie;
- 2) określić cele, jakie zamierza się osiągnąć przez uchwalenie ustawy;
- 3) ustalić rozwiązania prawne alternatywne, które mogą skutecznie służyć osiągnięciu założonych celów;
- 4) sformułować prognozy podstawowych i ubocznych skutków zamierzonych rozwiązań prawnych alternatywnych, w tym wpływu tych rozwiązań na system prawa;
- 5) określić skutki finansowe poszczególnych rozwiązań prawnych alternatywnych oraz ustalić źródła ich pokrycia;
- 6) dokonać wyboru optymalnego w danych warunkach rozwiązania prawnego.

§ 14 Zasad techniki prawodawczej

§ 14. 1. Ustawa **zawiera**:

- 1) tytuł;
- 2) przepisy merytoryczne;
- 3) przepisy o wejściu ustawy w życie.

2. Ustawa zawiera **także** przepisy przejściowe lub dostosowujące oraz przepisy uchylające, jeżeli reguluje dziedzinę spraw uprzednio unormowaną przez inną ustawę.

3. Ustawa **może zawierać** przepisy wprowadzające zmiany w innych ustawach (przepisy zmieniające), przepisy epizodyczne oraz przepisy o utracie mocy obowiązującej ustawy.

§ 15 Zasad techniki prawodawczej

§ 15. Poszczególne elementy ustawy zamieszcza się w następującej kolejności:

- 1) tytuł;
- 2) przepisy merytoryczne ogólne i szczegółowe;
- 3) przepisy zmieniające;
- 3a) przepisy epizodyczne;
- 4) przepisy przejściowe i dostosowujące;
- 5) przepisy uchylające, przepisy o utracie mocy obowiązującej ustawy oraz przepisy o wejściu ustawy w życie (przepisy końcowe).

Systematyzacja przepisów aktu normatywnego

- polega na połączeniu przepisów w grupy tematyczne;
- porządkuje umiejscowienie w obrębie danego aktu normatywnego regulacji określonego rodzaju;
- ma ułatwić odnalezienie fragmentu tekstu prawnego, który zawiera przepisy określonego rodzaju.

Systematyzacja przepisów ustawy

W celu systematyzacji przepisów ustawy artykuły można grupować w jednostki systematyzacyjne (poczynając od rozdziału poprzez jednostki wyższego stopnia). I tak:

- artykuły grupuje się w rozdziały,
- rozdziały grupuje się w działy,
- działy łączy się w tytuły.

W ustawie można wprowadzić dodatkowo oddziały jako jednostki systematyzacyjne niższego stopnia niż rozdział.

W ustawie określonej jako „kodeks” tytuły można grupować w księgi, a księgi łączyć w części.

Systematyzacja przepisów ustawy

Rozdziały (oddziały) numeruje się cyframi arabskimi, a jednostki systematyzacyjne wyższego stopnia - cyframi rzymskimi.

Nazwa jednostki systematyzacyjnej składa się z:

- 1) jej oznaczenia, które stanowi wyraz „część”, „księga”, „tytuł”, „dział”, „rozdział”, „oddział” z odpowiednią liczbą porządkową;
- 2) jej tytułu, który stanowi zwięzłe określenie treści lub zakresu regulowanych spraw, rozpoczęte wielką literą, zapisane od nowego wiersza.

Systematyzacja przepisów ustawy (przykład)

Księga PIERWSZA. CZĘŚĆ OGÓLNA

Tytuł I. Przepisy wstępne

Tytuł II. Osoby

Dział I. Osoby fizyczne

Rozdział I. Zdolność prawna i zdolność do czynności prawnych

Rozdział II. Miejsce zamieszkania

Rozdział III. Uznanie za zmarłego

Dział II. Osoby prawne

Dział III. Przedsiębiorcy i ich oznaczenia

Tytuł III. Mienie (...)

(ustawa - Kodeks cywilny)

§ 56 Zasad techniki prawodawczej

§ 56. 1. W obrębie artykułu (ustępu) zawierającego wyliczenie wyróżnia się dwie części: wprowadzenie do wyliczenia oraz punkty. Wyliczenie może kończyć się częścią wspólną, odnoszącą się do wszystkich punktów. Po części wspólnej nie dodaje się kolejnej samodzielnej myśli; w razie potrzeby formułuje się ją w kolejnym ustępie.

2. W obrębie punktów można dokonać dalszego wyliczenia, wprowadzając litery.

3. W obrębie liter można dokonać kolejnego wyliczenia, wprowadzając tiret.

4. W obrębie tiret można dokonać kolejnego wyliczenia, wprowadzając podwójne tiret.

§ 20 Zasad techniki prawodawczej

§ 20. 1. W przepisach merytorycznych można wydzielić przepisy ogólne i przepisy szczegółowe.

2. Wydzielone przepisy ogólne oznacza się nazwą „Przepisy ogólne”; można je systematyzować w grupy tematyczne i oznaczać nazwami charakteryzującymi treść każdej z grup.

Przepisy merytoryczne

Przepisy ogólne

- określenie zakresu spraw regulowanych ustawą i podmiotów, których ona dotyczy, lub spraw i podmiotów wyłączonych spod jej regulacji
- objaśnienia użytych w ustawie określeń i skrótów
- inne postanowienia wspólne dla wszystkich albo dla większości przepisów merytorycznych zawartych w ustawie
- można zamieścić odesłanie do innej ustawy lub do postanowień, umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską oraz dających się bezpośrednio stosować postanowień aktów normatywnych ustanowionych przez organizacje międzynarodowe lub organy międzynarodowe, tylko wtedy, gdy uregulowania w nich zawarte uzupełniają lub odmiennie regulują sprawy normowane ustawą

Przepisy szczegółowe

- nie reguluje się tych spraw, które zostały wyczerpująco unormowane w przepisach ogólnych
- powtarzające się określone elementy uściślające treść kilku przepisów szczegółowych wydziela się w jeden wspólny przepis i zamieszcza się w przepisach ogólnych albo w bezpośrednim sąsiedztwie tych przepisów szczegółowych, w których te elementy występują
- przepis formułujący wyjątki lub uściślenia przepisu szczegółowego zamieszcza się bezpośrednio po danym przepisie szczegółowym

Przepisy merytoryczne ogólne (przykład)

Art. 1.1. Ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

2. Ustawa reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję, praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów oraz stosowaniu niedozwolonych postanowień wzorców umów, a także przeciwdziałania antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków, jeżeli te praktyki, stosowanie niedozwolonych postanowień lub koncentracje wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Ustawa określa także organy właściwe w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów.

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r.
o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepisy merytoryczne ogólne (przykład)

Art. 1. § 1. Ustawa reguluje tworzenie, organizację, funkcjonowanie, rozwiązywanie, łączenie, podział i przekształcanie spółek handlowych.

§ 2. Spółkami handlowymi są: spółka jawna, spółka partnerska, spółka komandytowa, spółka komandytowo-akcyjna, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, prosta spółka akcyjna i spółka akcyjna.

Art. 2. W sprawach określonych w art. 1 § 1 nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego. Jeżeli wymaga tego właściwość (natura) stosunku prawnego spółki handlowej, przepisy Kodeksu cywilnego stosuje się odpowiednio.

ustawa z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych

Definicje

W ustawie lub innym akcie normatywnym (np. rozporządzeniu) formułuje się definicję danego określenia, jeżeli:

- 1) dane określenie jest wieloznaczne;
- 2) dane określenie jest nieostre, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości;
- 3) znaczenie danego określenia nie jest powszechnie zrozumiałe;
- 4) ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia danego określenia.

Definicje

Definicje formułuje się w:

- w przepisach ogólnych ustawy lub innego aktu normatywnego (np. w tzw. słowniczku pojęć), przy użyciu zwrotu: „ilekroć w niniejszej ustawie jest mowa o ... należy przez to rozumieć...” – jeżeli dane określenie ma być używane w jednym znaczeniu w obrębie całej ustawy lub innego aktu normatywnego
- w danej jednostce systematyzacyjnej (np. w rozdziale, dziale, tytule) – jeżeli dane określenie ma być używane w ustalonym znaczeniu tylko w obrębie danej jednostki systematyzacyjnej
- w danym przepisie (np. jako definicję nawiasową) – jeżeli jest to pierwszy przepis, w którym występuje definiowane określenie

Definicje (przykłady)

organ wnioskujący - właściwy organ państwa członkowskiego, który składa wniosek o powiadomienie o decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej lub grzywny administracyjnej w związku z naruszeniem przepisów dotyczących delegowania kierowców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i z tego terytorium lub o egzekucję takiej kary lub grzywny

system IMI - system wymiany informacji na rynku wewnętrznym, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym i uchylającym decyzję Komisji 2008/49/WE („rozporządzenie w sprawie IMI”) (Dz. Urz. UE L 316 z 14.11.2012, str. 1, z późn. zm.¹⁾)

Definicje (przykład definicji w przepisach ogólnych ustawy)

Dział pierwszy. Przepisy ogólne.

Rozdział I. Przepisy wstępne.

Art. 9. § 1. Ilekcroć w Kodeksie pracy jest mowa o prawie pracy, rozumie się przez to przepisy Kodeksu pracy oraz przepisy innych ustaw i aktów wykonawczych, określające prawa i obowiązki pracowników i pracodawców, a także postanowienia układów zbiorowych pracy i innych opartych na ustawie porozumień zbiorowych, regulaminów i statutów określających prawa i obowiązki stron stosunku pracy.

ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy

Definicje (przykład definicji w jednostce systematyzacyjnej ustawy)

Dział szósty. Czas pracy.

Rozdział I. Przepisy ogólne.

Art. 128. § 1. Czasem pracy jest czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy.

§ 2. Ilekroć w przepisach działu jest mowa o:

- 1) pracy zmianowej - należy przez to rozumieć wykonywanie pracy według ustalonego rozkładu czasu pracy przewidującego zmianę pory wykonywania pracy przez poszczególnych pracowników po upływie określonej liczby godzin, dni lub tygodni;
- 2) pracownikach zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy - należy przez to rozumieć pracowników kierujących jednoosobowo zakładem pracy i ich zastępców lub pracowników wchodzących w skład kolegialnego organu zarządzającego zakładem pracy oraz głównych księgowych.

ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy

Definicje

W obrębie danej ustawy lub innego aktu normatywnego niedopuszczalne jest posługiwanie się zdefiniowanym określeniem w innym znaczeniu, niż ustalone w drodze definicji.

W akcie wykonawczym nie formułuje się definicji, które ustalałyby znaczenia określeń zawartych w ustawie upoważniającej.

Definicje (przykład definicji w przepisach ogólnych ustawy w słowniczku)

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) obiekcie budowlanym – należy przez to rozumieć budynek, budowlę bądź obiekt małej architektury, wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych;
- 2) budynku – należy przez to rozumieć taki obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach;
- 2a) budynku mieszkalnym jednorodzinnym – należy przez to rozumieć budynek wolno stojący albo budynek w zabudowie bliźniaczej, szeregowej lub grupowej, służący zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, stanowiący konstrukcyjnie samodzielną całość, w którym dopuszcza się wydzielenie nie więcej niż dwóch lokali mieszkalnych albo jednego lokalu mieszkalnego i lokalu użytkowego o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30 % powierzchni całkowitej budynku;
- 3) (.....)

Definicje (przykład definicji w danym przepisie, tzw. nawiasowej)

Rozdział IIb. Zatrudnianie pracowników w formie telepracy

Art. 67⁵. § 1. Praca może być wykonywana regularnie poza zakładem pracy, z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów o świadczeniu usług drogą elektroniczną (telepraca).

ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy

Art. 128. Obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo.

ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy

Skrót

- można wprowadzić dla oznaczenia określenia złożonego, składającego się z więcej niż jednego wyrazu, które wielokrotnie powtarza się w tekście aktu normatywnego
- ma służyć skrótowności tekstu (długość tekstu uzyskanego po zastosowaniu skrótu ulegnie zmniejszeniu)
- wprowadza się w przepisach ogólnych aktu normatywnego lub jego jednostki systematyzacyjnej albo w tym przepisie tego aktu, w którym po raz pierwszy zostało użyte skracane określenie złożone
- może składać się z pierwszych liter skracanego określenia złożonego, napisanych wielkimi lub małymi literami, z jednego spośród wyrazów wchodzących w skład określenia złożonego albo z wyrazu niewchodzącego w skład tego określenia
- skrót formułuje się w postaci: „... (określenie złożone w pełnym brzmieniu), **zwane dalej...** („skrót”)”

Skrót (przykłady)

- ❖ działania mające na celu informowanie o jakości i cechach, w tym zaletach, rzepaku, rzepiku, soi, lnu oraz konopi, zwanych dalej „roślinami oleistymi”
- ❖ Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa, zwanego dalej „Krajowym Ośrodkiem”
- ❖ w rozumieniu art. 151 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013”

Skróty (przykłady)

Przykłady skrótów, z których dwa pierwsze składają się wprawdzie z pierwszych liter skracanego określenia złożonego, ale są trudne w użyciu

§ 2. Przez rejestry centralne rozumie się:

- 1) centralną ewidencję wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych – w zakresie gromadzenia danych dotyczących paszportów, zwaną dalej „CEWiUDP”;
- 2) centralny rejestr danych o nabyciu i utracie obywatelstwa polskiego – w zakresie gromadzenia danych dotyczących obywatelstwa, zwany dalej „CRDoNiUOP”;
- 3) Rejestr Dowodów Osobistych – w zakresie gromadzenia danych dotyczących dowodów osobistych, zwany dalej „RDO”;
- 4) rejestr stanu cywilnego – w zakresie gromadzenia danych dotyczących rejestracji stanu cywilnego, zwany dalej „RSC”.

Przepisy merytoryczne ogólne (przykład)

Art. 5. Przeliczenie wartości euro oraz innych walut obcych na złote oraz wartości złotego na euro jest dokonywane według kursu średniego walut obcych ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski w ostatnim dniu roku kalendarzowego poprzedzającego rok zgłoszenia zamiaru koncentracji lub nałożenia kary.

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r.
o ochronie konkurencji i konsumentów

§ 24 Zasad techniki prawodawczej

§ 24. 1. Przepisy szczegółowe zamieszcza się w następującej kolejności:

- 1) przepisy prawa materialnego;
- 2) przepisy ustrojowe;
- 3) przepisy proceduralne;
- 4) przepisy o karach pieniężnych i przepisy karne.

1a. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w szczególności jeżeli kara pieniężna jest związana z naruszeniem przepisów ustrojowych lub proceduralnych, przepisy o karach pieniężnych można zamieszczać bezpośrednio po przepisach, z którymi jest związane wprowadzenie tych kar.

2. Przepisy szczegółowe można systematyzować w grupy tematyczne i oznaczać je nazwami charakteryzującymi treść każdej z tych grup.

Komentarz do § 24 Zasad techniki prawodawczej prof. Wierczyński

„Chodzi o to, by najpierw ustalić normy postępowania, następnie normy kompetencyjne związane z ich przestrzeganiem, a na końcu tryb postępowania w tych sprawach. Przekonująco opisał to Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 25 lipca 2007 r., II GSK 105/07, CBOSA: "dopiero po wyznaczeniu w oparciu o przepisy materialnoprawne granic danej sprawy wchodzi w rachubę wskazywanie, jaki organ administracji publicznej będzie kompetentny do wydawania w niej decyzji administracyjnych. [...] Racjonalny ustawodawca nie tworzy norm kompetencyjnych w oderwaniu (abstrahując) od istnienia i sensu uregulowań wytyczających najpierw istotę sprawy administracyjnej". Sąd ten podkreślił również, że przepisy kompetencyjne muszą być z kolei uzupełniane przez przepisy proceduralne, gdyż "z przepisu o wyłącznie kompetencyjnym charakterze nie można wywodzić istnienia podstawy materialnoprawnej do orzekania przez organ administracji publicznej".

Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

Dział I. Przepisy ogólne

Dział II. Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

Dział III. Koncentracje przedsiębiorców

Dział IIIa. Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów

Dział IV. Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Dział V. Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów

Dział VI. Postępowanie przed Prezesem Urzędu

Dział VII. Kary pieniężne

Dział VIIa. Wzajemna pomoc w sprawach powiadomień lub egzekucji kar pieniężnych lub okresowych kar pieniężnych w sprawach dotyczących naruszeń art.101 i art. 102 TFUE

Dział VIII. Przepis karny

Dział IX. Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe

Komentarz do § 24 Zasad Techniki Prawodawczej prof. Wierczyński

„Ta wzorcowa kolejność odnosi się oczywiście tylko do takich ustaw samodzielnych, które zawierają przepisy należące przynajmniej do dwóch z omawianych kategorii. W praktyce najpełniej mogą je realizować ustawy typu "prawo" lub "ordynacja". Omawiany przepis raczej nie znajdzie zastosowania do kodeksów, bo te mają zazwyczaj w całości charakter materialny lub proceduralny.”

Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorze technicznym

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Rozdział 2. Zakres i formy wykonywania dozoru technicznego

Rozdział 3. Jednostki dozoru technicznego

Rozdział 4. Gospodarka finansowa jednostek dozoru technicznego

Rozdział 5. Przepisy karne

Rozdział 6. Zmiany w przepisach obowiązujących

Rozdział 6a. Przepisy epizodyczne

Rozdział 7. Przepisy przejściowe i końcowe

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Rozdział 2. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego

Rozdział 2a. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Rozdział 3. Świadczenia opiekuńcze

Rozdział 3a. Świadczenie rodzicielskie

Rozdział 4. Zasady weryfikacji świadczeń rodzinnych

Rozdział 5. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczeń rodzinnych

Rozdział 6. Postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych

Rozdział 7. Finansowanie świadczeń rodzinnych

Rozdział 8. Zmiany w przepisach obowiązujących

Rozdział 9. Przepisy przejściowe i dostosowujące

Rozdział 10. Przepisy uchylające i przepisy o wejściu w życie

Ustawa z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka -- „Aktywny rodzic”

Rozdział 1. Przepisy ogólne

Rozdział 2. Świadczenie „aktywni rodzice w pracy”

Rozdział 3. Świadczenie „aktywnie w żłobku”

Rozdział 4. Świadczenie „aktywnie w domu”

Rozdział 5. Podmioty realizujące zadania w zakresie świadczeń „aktywny rodzic”

Rozdział 6. Postępowania w sprawach świadczeń „aktywny rodzic”

Rozdział 7. Finansowanie zadań wynikających z ustawy

Rozdział 8. Zmiany w przepisach

Rozdział 9. Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepisy końcowe

Przepisy prawa materialnego

Przepis prawa materialnego (przepis podstawowy) powinien być tak zredagowany, aby wyraźnie określał:

- adresata normy (zasadą jest wskazywanie go w liczbie pojedynczej; możliwe jest pominięcie określenia adresata, w przypadku gdy został on określony w innym przepisie),
- nakaz (zakaz) określonego zachowania się,
- okoliczności zastosowania normy (chyba, że ma być zastosowana we wszystkich okolicznościach).

Wskazane elementy normy mogą być zawarte w kilku przepisach.

Norma prawna a przepis prawny

NORMA PRAWNA

abstrakcyjna i generalna reguła zachowania, która określa kto, w jakich okolicznościach, jak powinien się zachować i jakie grożą sankcje za niezachowanie się zgodnie z określonym wzorem

Hipoteza + Dyspozycja + Sankcja

PRZEPIS PRAWNY

Wypowiedź tekstu aktu prawnego, zaopatrzona wskaźnikiem identyfikacyjnym – z przepisów interpretujemy normy prawne

Przepis ogólny (lex generalis)
a
przepis szczególny (lex specialis)

Przepis ogólny – reguluje szeroki zakres spraw, obejmuje szeroki zakres adresatów i ustanawia ogólne reguły zachowania

Przepis szczególny – ustanawia wyjątki, odrębne uregulowania w stosunku do przepisu ogólnego;

Hipoteza ustalona na podstawie lex specialis powinna bardziej szczegółowo określać warunki, w których wskazane zachowanie powinno nastąpić niż hipoteza ustalona na podstawie lex generalis.

Konieczna jest precyzyjna analiza treści hipotez ustalonych na podstawie obu rodzajów przepisów – wyjątków nie interpretuje się rozszerzająco (exceptiones non sunt extendendae)

Przepisy prawa materialnego (przykład)

Art. 46a. 1. Wojewoda prowadzi rejestr jednostek specjalistycznego poradnictwa.

ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej

Brak określenia okoliczności zastosowania normy, gdyż ma ona zastosowanie we wszystkich okolicznościach.

Przepisy prawa materialnego (przykład)

Art. 10a. 1. Producent lub importer wyrobów tytoniowych przeznaczonych na rynek Unii Europejskiej jest obowiązany do zapewnienia oznaczenia opakowania jednostkowego wyrobów tytoniowych niepowtarzalnym identyfikatorem drukowanym lub umieszczanym w sposób nieusuwalny i trwały.

ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed
następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych

Przepisy prawa materialnego (przykład)

Art. 21. Wójt albo starosta odmawia wydania zezwolenia, w przypadku gdy:

- 1) podmiot nie spełnia warunków określonych w ustawie;
- 2) wydano prawomocne orzeczenie zakazujące podmiotowi wykonywania działalności objętej zezwoleniem.

ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Hipoteza normy wskazuje okoliczności jej zastosowania (inne możliwe sformułowania przy określaniu okoliczności to m.in. „*Jeżeli*”, „*W sprawach...*”).

Przepisy prawa materialnego (przykład)

Art. 15b. 1. Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1000 zł na jedno dziecko.

2. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

(tzw. „becikowe”)

ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Elementy normy mogą być zawarte w kilku przepisach.

Przepisy prawa materialnego (przykład)

Art. 23a. Zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385(1) § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

Odesłania

- polegają na tym, że w tekście prawnym jeden przepis wskazuje na postanowienia zawarte w innym przepisie lub przepisach (tego samego lub innego aktu normatywnego)
- mogą być stosowane w celu osiągnięcia skrótowności tekstu lub spójności regulacji

W przepisie odsyłającym jednoznacznie wskazuje się przepis lub przepisy prawne, do których się odsyła (przy odesłaniu do innych aktów normatywnych podaje się ich aktualny tytuł wraz z miejscem publikacji według wzoru:

„... (skrót nazwy dziennika urzędowego) poz. ...i, z r. poz. ... oraz z ... r. poz.....”).

Nie odsyła się do przepisów, które już zawierają odesłania (tzew. odesłania kaskadowe), gdyż powoduje to brak komunikatywności tekstu.

Odesłania (przykłady)

Art. 6. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się do: (...)

5) działalności prowadzonej przez koła gospodyń wiejskich na podstawie ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o kołach gospodyń wiejskich (Dz.U. z 2023 r. poz. 1179), które spełniają warunki, o których mowa w art. 24 ust. 1 tej ustawy.

Art. 19a. 2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przedsiębiorcy, który nie ma obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących, o których mowa w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2023 r. poz. 1570, 1598 i 1852).

ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców

Art. 5. 1. Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2 (...)

ustawa z dnia 28 lipca 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Odesłania

Odsyłając w akcie normatywnym do innego aktu normatywnego, przy odesłaniu przytacza się:

- 1) w całości aktualny tytuł tego aktu oraz
- 2) oznaczenie pozycji oraz, w razie potrzeby, rocznika dziennika urzędowego, w którym ogłoszono zarówno pierwotny tekst tego aktu, jak i akty zmieniające ten akt - jeżeli akt ten był nowelizowany, a nie ogłoszono jego tekstu jednolitego.

Jeżeli ogłoszono tekst jednolity, to przytacza się oznaczenie rocznika oraz pozycji dziennika urzędowego, w którym ogłoszono ostatni tekst jednolity tego aktu oraz dziennika urzędowego, w którym ogłoszono akty zmieniające tekst jednolity tego aktu.

Przy kolejnym odesłaniu w obrębie danego aktu normatywnego do tego samego aktu normatywnego przytacza się tylko tytuł tego aktu w całości (bez rocznika i pozycji dziennika urzędowego).

Odesłania do innego aktu normatywnego (przykład)

Art. 5. 4. W okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii:

1) lekarz lub lekarz dentysta, o którym mowa w art. 7 ust. 2a oraz 9 i 10 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, 1617, 1831 i 1972),

2) pielęgniarka lub położna, o której mowa w art. 35a ust. 1 oraz 14 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2702 i 2705 oraz z 2023 r. poz. 185 i 1234)

3) (uchylony)

– mogą wykonywać swój zawód w zakładzie leczniczym także na podstawie umowy zawartej przez podmiot leczniczy prowadzący ten zakład z agencją zatrudnienia, o której mowa w art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475).

ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej

Odesłania do innego aktu normatywnego

Jeżeli liczba zmian aktu normatywnego, do którego następuje odesłanie, albo jego tekstu jednolitego jest większa niż pięć, **można** nie wymieniać roczników oraz pozycji dzienników urzędowych, w których ogłoszono te zmiany, a poprzestać jedynie na podaniu pozycji oraz, w razie potrzeby, rocznika dziennika urzędowego, w którym ogłoszono pierwotny tekst tego aktu albo jego ostatni tekst jednolity z dopiskiem „z późn. zm.”, po którym zamieszcza się **odnośnik** (w którym wymienia się wszystkie kolejne zmiany pierwotnego tekstu danego aktu normatywnego albo jego ostatniego tekstu jednolitego, podając odpowiednie roczniki oraz pozycje dzienników urzędowych).

Odesłania do innego aktu normatywnego (przykład)

przewoźnik drogowy – [oznacza] przewoźnika drogowego w rozumieniu art. 4 pkt 15 i 16 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2022 r. poz. 2201 oraz z 2023 r. poz. 760, 919, 1123, 1193 i 1195)

(odesłanie do ustawy, która była zmieniana pięć razy)

Odesłania do innego aktu normatywnego (przykład odesłania „z późn.zm.”)

Postępowanie w sprawie odwołania od decyzji, o której mowa w art. 27e ust. 1, toczy się na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm⁷⁾) o postępowaniu w sprawach z zakresu regulacji rynku wodno-kanalizacyjnego.

⁷⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 1606, 1615, 1667, 1860 i 2760.

(odesłanie do ustawy, która była zmieniana więcej niż pięć razy)

Odesłania do innego aktu normatywnego ustanowionego przez instytucję Unii Europejskiej

Przy odesłaniu do postanowień aktu normatywnego ustanowionego przez instytucję Unii Europejskiej (np. rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady czy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady) należy podać:

- 1) skrót nazwy dziennika urzędowego („**Dz. Urz. UE**”) oraz
- 2) oznaczenie:
 - a) serii – „**L**” (w której są publikowane m.in. rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, opinie i zalecenia) albo „**C**” (w której są publikowane m.in. informacje, zawiadomienia, komunikaty, sprawozdania),
 - b) numeru dziennika i daty jego wydania oraz strony (w odniesieniu do aktów unijnych opublikowanych w dzienniku urzędowym serii C oraz jako dotychczasowy zapis publikatora w odniesieniu do aktów unijnych opublikowanych w dzienniku urzędowym L),
 - c) numeru aktu i daty jego wydania (nowy zapis publikatora odnoszący się do aktów opublikowanych w dzienniku urzędowym serii L, w związku ze zmienionymi na poziomie Unii Europejskiej zasadami dotyczącymi nadawania niepowtarzalnego numeru dla unijnego aktu prawnego, który oznacza również numer Dziennika Urzędowego, w którym opublikowano dany akt, i jest środkiem jednoznacznej identyfikacji każdego z aktów).

Odesłania do innego aktu normatywnego ustanowionego przez instytucję Unii Europejskiej (przykłady)

Przykład podania przy odesłaniu do unijnego aktu prawnego miejsca publikacji według dotychczasowych i nowych zasad

rozporządzenie Rady (WE) nr 1217/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. ustanawiające sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych we Wspólnocie Europejskiej (Dz. Urz. UE L 328 z 15.12.2009, str. 27,, Dz. Urz. UE L 325 z 21.12.2022, str. 13, Dz. Urz. UE L 2023/2514 z 15.11.2023 oraz Dz. Urz. UE L 2023/2674 z 29.11.2023).

Odesłania do innego aktu normatywnego ustanowionego przez instytucję Unii Europejskiej

W przypadku aktów normatywnych ustanowionych przez instytucję Unii Europejskiej, ogłoszonych przed dniem 1 maja 2004 r. (czyli przed przystąpieniem Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej), przytacza się obok oznaczenia dziennika urzędowego, w którym ogłoszono akt przed tym dniem, również oznaczenie rozdziału, tomu i strony dziennika urzędowego - wydanie specjalne, w którym ogłoszono ten akt w języku polskim - jeżeli akt ten nie był nowelizowany (ewentualnie z dopiskiem „z późn. zm.”, po którym nie zamieszcza się odnośnika - jeżeli akt ten był nowelizowany przed dniem 1 maja 2004 r.).

Oznaczenie dziennika urzędowego - wydanie specjalne formułuje się w postaci: „... (*skrót nazwy dziennika urzędowego*) rozdz....; t.; str....;’.

Art. 1. Ustawa reguluje:

- 1) powstanie, organizację i działalność spółdzielni europejskiej, w zakresie nieuregulowanym w rozporządzeniu Rady nr 1435/2003/WE z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie statutu spółdzielni europejskiej (SCE) (Dz. Urz. WE L 207 z 18.08.2003, s. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 17, t. 1, s. 280);
- 2) zasady zaangażowania pracowników w spółdzielni europejskiej.

Instytucja odesłania w Zasadach Techniki Prawodawczej

Jeżeli zachodzi potrzeba osiągnięcia skrótowości tekstu lub zapewnienia spójności regulowanych instytucji prawnych, w akcie normatywnym można posłużyć się odesłaniami

§ 156 ust. 1 ZTP

Instytucja odesłania w Zasadach Techniki Prawodawczej

W ustawie można odsyłać do przepisów tej samej lub innej ustawy oraz do postanowień, o których mowa w ust. 2; nie odsyła się do przepisów innych aktów normatywnych.

§ 4 ust. 3 ZTP

DO CZEGO „ODSYŁAMY”?

W ustawie można odsyłać do:

- ❖ przepisów tej samej lub innej ustawy
- ❖ postanowień umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską
- ❖ dających się bezpośrednio stosować postanowień aktów normatywnych ustanowionych przez organizacje międzynarodowe lub organy międzynarodowe

§ 132 Do projektów rozporządzeń stosuje się odpowiednio zasady wyrażone w dziale I w rozdziałach 1-7 i w dziale II, o ile zasady zawarte w niniejszym dziale nie stanowią inaczej.

NORMA

- dokument przyjęty na zasadzie **konsensu**
- **zatwierdzony** przez upoważnioną jednostkę organizacyjną,
- ustalający - do powszechnego i wielokrotnego stosowania :
 - zasady,
 - wytyczne,
 - charakterystyki
- odnoszące się do różnych rodzajów działalności lub ich wyników i zmierzający do uzyskania **optymalnego stopnia uporządkowania** w określonym zakresie.

Art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji

Dobrowolność stosowania Polskich Norm

Art. 5. 3. Stosowanie Polskich Norm jest
dobrowolne.

ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji

powoływanie a odsyłanie..?

Art. 5 ust. 4. Polskie Normy mogą być powoływane w przepisach prawnych po ich opublikowaniu w języku polskim.

ustawa z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji

stanowisko PKN

Interpretowanie art. 5 ust. 4 ustawy o normalizacji jako delegacji do nakładania obowiązku stosowania PN jest całkowicie niezasadne.

Powołanie się na Polską Normę w przepisie prawnym nie zmienia jej dobrowolnego statusu, chyba że ustawodawca świadomie chce ten status zmienić.

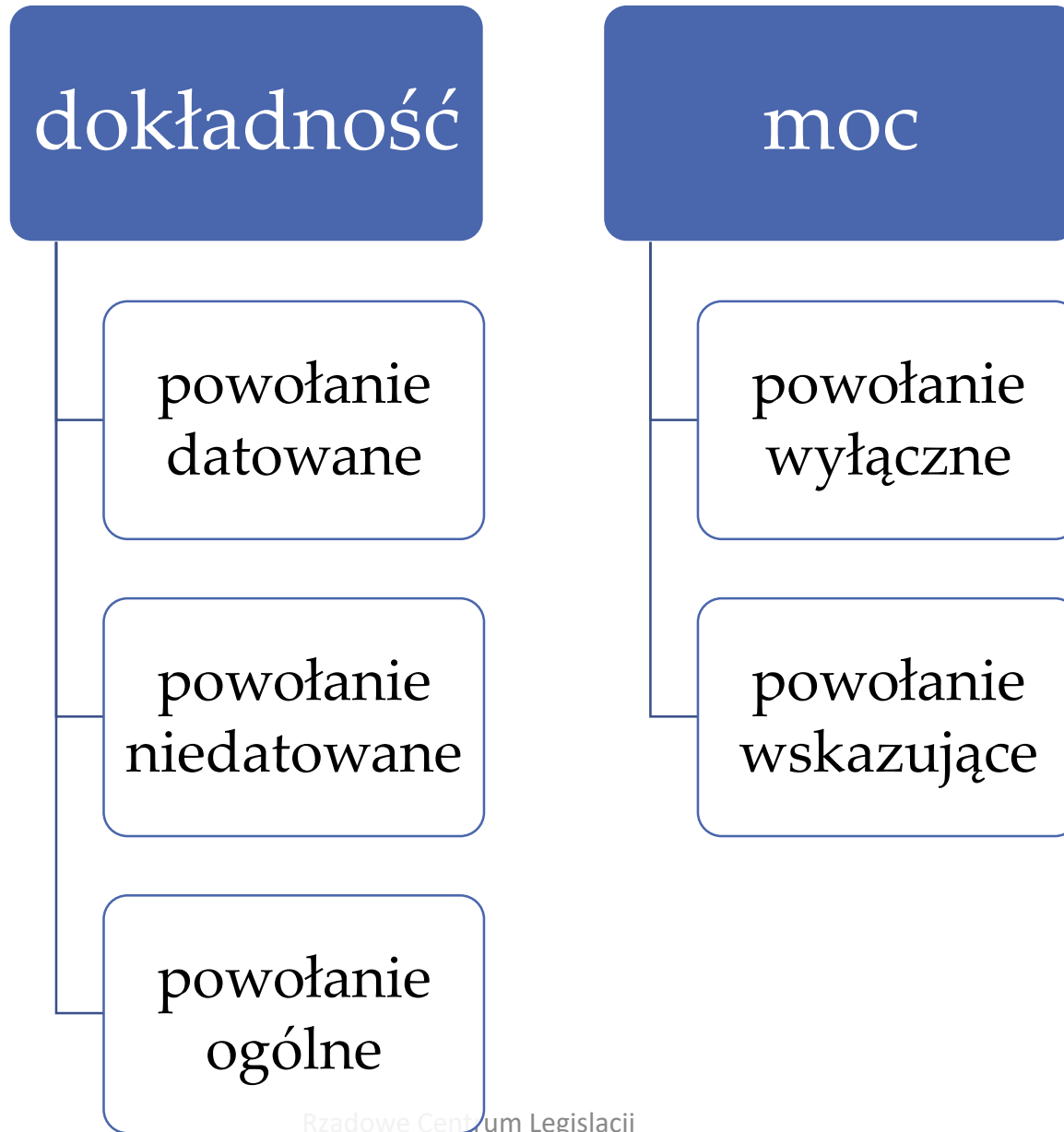
Zmiana ta jest możliwa przez wyraźne wskazanie tego w postanowieniach ustawy.

Gdyby intencją ustawodawcy było zezwolenie na nakładanie obowiązku stosowania PN aktami niższego rzędu niż ustawy, to wprowadziłby odpowiednie zastrzeżenie do postanowień art. 5 ust. 3 ustawy o normalizacji.

Skutki powołania Polskiej Normy

W systemie dobrowolnym zgodność wyrobu z postanowieniami normy nie daje gwarancji bezpieczeństwa wyrobu, a jedynie domniemanie tego bezpieczeństwa.

Rodzaje powołań norm

Powoływanie norm (przykład)

„Spełnienie wymagań określonych w Polskiej Normie PN-G-02100:1996 "Górnictwo odkrywkowe - Szerokość pasów ochronnych wyrobisk odkrywkowych" stwarza domniemanie, że zachowano odpowiednie parametry pasów ochronnych.”

§ 40 ust. 2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 17 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny podstawowe

POWOŁANIE WSKAZUJĄCE (DATOWANE) - JEDNYM Z MOŻLIWYCH SPOSOBÓW SPEŁNIENIA ODPOWIEDNICH WYMAGAŃ PRZEPISU TECHNICZNEGO JEST OSIĄGNIĘCIE ZGODNOŚCI Z NORMĄ KTÓRĄ PRZEPIS POWOŁUJE, POZNIJSZE NOWELIZACJE TEJ NORMY NIE MOGĄ BYĆ STOSOWANE

Powoływanie norm (przykład)

Art. 237⁷. § 1. Pracodawca jest obowiązany dostarczyć pracownikowi nieodpłatnie odzież i obuwie robocze, spełniające wymagania określone w Polskich Normach:

- 1) jeżeli odzież własna pracownika może ulec zniszczeniu lub znacznemu zabrudzeniu;
- 2) ze względu na wymagania technologiczne, sanitarne lub bezpieczeństwa i higieny pracy.

ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy

POWOŁANIE WYŁĄCZNE (OGÓLNE) – JEDYNYM SPOSOBEM SPEŁNIENIA ODPOWIEDNICH WYMAGAŃ PRZEPISU TECHNICZNEGO JEST OSIĄGNIĘCIE ZGODNOŚCI Z NORMĄ, KTÓRĄ PRZEPIS POWOŁUJE

Powoływanie norm (przykład)

Art. 6. 3. W przypadku braku przepisów, o których mowa w ust. 1, lub norm, o których mowa w ust. 2, albo jeżeli produkt nie jest zgodny z tymi normami, bezpieczeństwo produktu ocenia się w szczególności z uwzględnieniem:

- 1) spełniania przez produkt wymagań wynikających z dobrowolnych norm krajowych państw członkowskich Unii Europejskiej będących transpozycją norm europejskich innych niż normy uznane przez Komisję Europejską za zgodne z przepisami dotyczącymi ogólnego bezpieczeństwa produktów;
- 2) spełniania przez produkt Polskich Norm; [...]

Przepisy ustrojowe

Przepisy ustrojowe określają:

- zadania i kompetencje organów lub instytucji
- forma prawna organów lub instytucji
- organizacja organów lub instytucji,
- sposób finansowania organów lub instytucji i
- sposób obsadzania organów lub instytucji
- podmioty, którym podlegają organy lub instytucje
- podmioty sprawujące nadzór nad organami lub instytucjami

Przepisy ustrojowe (przykład)

Art. 29. 1. Prezes Urzędu jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów. Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad działalnością Prezesa Urzędu.

2. Prezes Urzędu jest:

- 1) organem wykonującym zadania nałożone na władze państw członkowskich Unii Europejskiej na podstawie art. 104 i art. 105 TFUE. W szczególności Prezes Urzędu jest właściwym organem ochrony konkurencji w rozumieniu art. 35 rozporządzenia nr 1/2003/WE;
- 2) [...]

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r.
o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepisy ustrojowe (przykład)

Art. 16. 1. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej „Szefem Urzędu”, jest **centralnym organem administracji rządowej** właściwym w sprawach:

- 1) wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego;
- 2) nadawania statusu uchodźcy;
- 3) udzielania ochrony uzupełniającej;
- 4) (uchylony)
- 5) udzielania cudzoziemcom azylu;
- 6) udzielania ochrony czasowej.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje **nadzór** nad Szefem Urzędu.

ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach

Przepisy ustrojowe (przykład)

Art. 5. 1. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie.

2. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii są realizowane, w zakresie określonym w ustawie, także przez:

1) przedszkola, szkoły i inne jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3-9 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900);

2) szkoły wyższe; [...]

ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Przepisy ustrojowe (przykład)

Art. 7. Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Narodowy Program Zdrowia, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2019 r. poz. 2365 oraz z 2020 r. poz. 322 i 1492), zwany dalej "Narodowym Programem Zdrowia".

ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Przepisy ustrojowe (przykład)

Art. 27. 1. CSIRT GOV jest właściwy w zakresie incydentów związanych ze zdarzeniami o charakterze terrorystycznym, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 92).

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) CSIRT GOV - Zespół Reagowania na Incydenty Bezpieczeństwa Komputerowego działający na poziomie krajowym, prowadzony przez Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;

ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa

Przepisy proceduralne

Przepisy proceduralne określają:

- sposób postępowania przed organami lub instytucjami
- strony i innych uczestników postępowania oraz ich prawa i obowiązki w postępowaniu
- rodzaje rozstrzygnięć, które zapadają w postępowaniu, i tryb ich wzruszania
- zasady i tryb ponoszenia opłat i kosztów postępowania
- zasady i tryb wykonania rozstrzygnięć, które zapadają w postępowaniu

Przepisy proceduralne (przykład)

Art. 47. 1. Postępowanie przed Prezesem Urzędu jest prowadzone jako postępowanie wyjaśniające, postępowanie antymonopolowe, postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone lub postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

2. Postępowanie wyjaśniające może poprzedzać wszczęcie postępowania antymonopolowego, postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone lub postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r.
o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepisy proceduralne (przykład)

Art. 32. 1. Koncesji na prowadzenie kasyna gry udziela minister właściwy do spraw finansów publicznych.

2. Zezwolenia na prowadzenie salonu gry bingo pieniężne oraz zezwolenia na urządzenie zakładów wzajemnych udziela minister właściwy do spraw finansów publicznych.

3. Zezwolenia na urządzenie loterii fantowej, loterii audioteksowej, gry bingo fantowe lub loterii promocyjnej urządzanych na obszarze właściwości miejscowej jednego dyrektora izby administracji skarbowej udziela dyrektor izby administracji skarbowej, na którego obszarze właściwości miejscowej są urządzone i prowadzone takie gry.

Przepisy proceduralne (przykład)

Art. 32. (cd)

5. W postępowaniu o udzielenie koncesji na prowadzenie kasyna gry nie stosuje się art. 143 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

6. W sprawach dotyczących udzielenia, odmowy udzielenia, zmiany i cofnięcia koncesji na prowadzenie kasyna gry nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570).

ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych

Przepisy o karach pieniężnych

W przepisach o karach pieniężnych określa się w sposób wyczerpujący okoliczności powstania odpowiedzialności, podmiot uprawniony do nałożenia kary pieniężnej oraz wysokość tej kary.

Przepis o karze pieniężnej formułuje się w sposób pozwalający na jednoznaczne ustalenie wysokości kary albo określenie granic, w których ustala się jej wysokość.

W przypadku gdy przepis o karze pieniężnej wyznacza granice wysokości tej kary, określa się także przesłanki, którymi powinien kierować się podmiot uprawniony do nałożenia kary pieniężnej, ustalając jej wysokość.

Przepisy o karach pieniężnych (przykład

Art. 113a. 1. Przedsiębiorca, który zawarł porozumienie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy lub art. 101 TFUE, może złożyć do Prezesa Urzędu wnioszek o:

1) odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej za naruszenie zakazu określonego w art. 6 ust. 1 ustawy lub art. 101 TFUE, zwany dalej "wnioskiem o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej", lub

2) obniżenie kary pieniężnej za naruszenie zakazu określonego w art. 6 ust. 1 ustawy lub art. 101 TFUE, zwany dalej "wnioskiem o obniżenie kary pieniężnej".

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r.
o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepisy o karach pieniężnych (przykład)

Art. 127c. 1. Karze pieniężnej podlega przedsiębiorca prowadzący działalność polegającą na prowadzeniu hurtowni farmaceutycznej, który wbrew przepisowi art. 78 ust. 1 pkt 6a, nie przekazał do Zintegrowanego Systemu Monitorowania Obrotu Produktami Lecznicznymi, informacji o przeprowadzonych transakcjach, stanach magazynowych i przesunięciach magazynowych do innych hurtowni farmaceutycznych.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza się w wysokości do 50 000 zł, **uwzględniając okoliczności, zakres oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy.**

Art. 127cd. 1. Karze pieniężnej podlega podmiot, który wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 99 ust. 3aa, przejmuje kontrolę nad podmiotem prowadzącym aptekę ogólnodostępną.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza się w wysokości od 50 000 zł do 5 000 000 zł.

Przepisy o karach pieniężnych (przykład)

Art. 127d. 1. Kary pieniężne, o których mowa w art. 127, art. 127b–127ca, art. 127cb ust. 1–3 oraz art. 127cc, nakłada Główny Inspektor Farmaceutyczny w drodze decyzji.

2. Kary pieniężne, o których mowa w art. 127cb ust. 4 i art. 127cd ust. 1, nakłada właściwy wojewódzki inspektor farmaceutyczny w drodze decyzji.

3. Główny Inspektor Farmaceutyczny albo wojewódzki inspektor farmaceutyczny jest wierzycielem w rozumieniu przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne

Przepisy o karach pieniężnych (przykład)

Art. 106. 1. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie:

- 1) dopuścić się naruszenia zakazu określonego w art. 6, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 7 i art. 8, lub naruszenia zakazu określonego w art. 9;
- 2) dopuścić się naruszenia art. 101 lub art. 102 TFUE; [...]

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r.
o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepisy karne

Przepisy karne zamieszcza się tylko w przypadku, gdy naruszenie przepisów ustawy nie kwalifikuje się jako naruszenie przepisów Kodeksu karnego, Kodeksu karnego skarbowego lub Kodeksu wykroczeń, a czyn wymagający zagrożenia karą jest związany tylko z treścią tej ustawy.

Przepisy karne (przykład)

Dział VIII. Przepis karny

Art. 114. 1. Kto, wbrew przepisowi art. 42 ust. 4, narusza obowiązek udzielenia rzecznikowi konsumentów wyjaśnień i informacji będących przedmiotem wystąpienia rzecznika lub obowiązek ustosunkowania się do uwag i opinii rzecznika, podlega karze grzywny, nie mniejszej niż 2000 zł.

2. Orzekanie w sprawach o czyny określone w ust. 1 następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r.
o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepisy karne (przykład)

Art. 127. Kto umyślnie:

1) narusza zakazy obowiązujące w:

- a) parkach narodowych,
- b) rezerwach przyrody,
- c) parkach krajobrazowych,
- d) obszarach chronionego krajobrazu,
- e) obszarach Natura 2000,

2) narusza zakazy obowiązujące w stosunku do:

- a) pomników przyrody,
- b) stanowisk dokumentacyjnych,
- c) użytków ekologicznych,

4) narusza zakaz, o którym mowa w art. 119a ust. 1,

5) wprowadza do obrotu produkty z fok wbrew warunkom określonym w art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1007/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie handlu produktami z fok (Dz. Urz. UE L 286 z 31.10.2009, str. 36)

– podlega karze aresztu albo grzywny.

Przepisy karne

W przepisie karnym opisującym znamiona przestępstwa **nie określa się**, że może być ono popełnione tylko umyślnie. Jeżeli występek może być popełniony również nieumyślnie, zapisuje się to jako odrębną jednostkę redakcyjną w brzmieniu: „Jeżeli sprawca działa nieumyślnie...” albo „Kto, chociażby nieumyślnie...”.

W przepisie karnym opisującym znamiona wykroczenia **nie określa się**, że może być ono popełnione zarówno umyślnie, jak i nieumyślnie. Jeżeli wykroczenie może być popełnione tylko umyślnie, zapisuje się to jako odrębną jednostkę redakcyjną w brzmieniu: „Jeżeli sprawca czynu określonego w art. ... działa umyślnie...” albo „Kto umyślnie...”.

przepisy karne (przykład)

Art. 127a. 1. Kto, **wbrew przepisom ustawy**, wchodzi w posiadanie okazów roślin, zwierząt, grzybów objętych ochroną gatunkową w liczbie większej niż nieznaczna, w takich warunkach lub w taki sposób, że ma to wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa **nieumyślnie**, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Przepisy karne (przykład)

Art. 128a. 1. Kto handluje okazami gatunku podlegającego ochronie na podstawie przepisów, o których mowa w art. 61 ust. 1, w liczbie większej niż nieznaczna, w takich warunkach lub w taki sposób, że ma to wpływ na zachowanie właściwego stanu ochrony gatunku, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa **nieumyślnie**, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Przepisy karne

W przepisie karnym znamiona czynu zabronionego określa się w sposób **wyczerpujący, bez odsyłania do nakazów lub zakazów zawartych w pozostałych przepisach** tej samej ustawy, w przepisach innych ustaw, w tym ustaw określanych jako „kodeks”, w postanowieniach umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie lub w dających się bezpośrednio stosować postanowieniach aktów normatywnych ustanowionych przez organizacje międzynarodowe lub organy międzynarodowe.

Przepisy karne (przykład)

Art. 124. Kto wprowadza do obrotu lub przechowuje w celu wprowadzenia do obrotu produkt leczniczy, nie posiadając pozwolenia na dopuszczenie do obrotu, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 125. 1. Kto bez wymaganego zezwolenia wykonuje działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania lub importu produktu leczniczego, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Tej samej karze podlega, kto wykonuje działalność gospodarczą w zakresie:

- 1) wytwarzania produktu leczniczego terapii zaawansowanej – wyjątku szpitalnego bez wymaganej zgody;
- 2) obrotu produktami leczniczymi bez wymaganego zezwolenia.

ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne

Przepisy karne

Odesłanie do nakazów lub zakazów zawartych w innych przepisach ,
stosuje się tylko w przypadku, gdy bezprawność czynu polega na
naruszeniu nakazów lub zakazów wyraźnie sformułowanych w innych
przepisach tej samej ustawy lub w postanowieniach umów
międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w
ustawie lub w dających się bezpośrednio stosować postanowieniach aktów
normatywnych ustanowionych przez organizacje międzynarodowe lub
organy międzynarodowe.

Przepisy karne (przykład)

Art. 37ah. 4. Badanie kliniczne weterynaryjne można rozpocząć lub prowadzić po uzyskaniu pozwolenia Prezesa Urzędu, jeżeli stwierdzi, że proponowane badanie kliniczne jest zgodne z wymaganiami Dobrej Praktyki Klinicznej Weterynaryjnej. Prezes Urzędu wydaje pozwolenie lub odmawia jego wydania w drodze decyzji.

Art. 126a. 1. Kto wbrew przepisowi art. 37ah ust. 4 rozpoczyna lub prowadzi badanie kliniczne weterynaryjne,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Kto prowadzi badanie kliniczne weterynaryjne po wydaniu decyzji o zawieszeniu badania klinicznego weterynaryjnego albo o wstrzymaniu badania klinicznego weterynaryjnego,
podlega grzywnie.

3. Kto poddaje zwierzę badaniu klinicznemu weterynaryjnemu, nie uzyskawszy uprzednio od właściciela tego zwierzęcia świadomej zgody na uczestnictwo zwierzęcia w takim badaniu,
podlega grzywnie.

ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne

Upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia (aktu wykonawczego do ustawy)

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 92. 1. Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.

Upoważnienie obligatoryjne i upoważnienie fakultatywne

Upoważnieniu można nadać charakter:

- obligatoryjny (jeżeli wydanie rozporządzenia jest niezbędne do funkcjonowania ustawy) – wówczas przepisowi upoważniającemu nadaje się brzmienie:

„... (nazwa organu) określi, w drodze rozporządzenia, ...”

albo

- fakultatywny (jeżeli rozstrzygnięcie co do tego, czy i kiedy wydać rozporządzenie, pozostawia się organowi upoważnionemu) – wówczas przepisowi upoważniającemu nadaje się brzmienie:

„... (nazwa organu) może określić, w drodze rozporządzenia, ...”

Obligatoryjny przepis upoważniający (przykład)

Art. 10. 4. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i wzór rocznego sprawozdania sporządzanego przez przedsiębiorstwo społeczne, uwzględniając potrzebę zgromadzenia jednolitych informacji niezbędnych do oceny prawidłowości realizacji przez przedsiębiorstwo społeczne jego celów oraz spełniania warunków do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego.

Fakultatywny przepis upoważniający (przykład)

Art. 26. 1e. Minister właściwy do spraw zdrowia może, w drodze rozporządzenia, określić kategorie produktów leczniczych, na których opakowaniach zewnętrznych nie umieszcza się nazwy produktu leczniczego w systemie Braille’a, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo stosowania produktu leczniczego, sposób jego podania lub wielkość jego opakowania.

ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne

Art. 22. 5. Minister właściwy do spraw zdrowia może określić, w drodze rozporządzenia, standardy organizacyjne opieki zdrowotnej w wybranych dziedzinach medycyny lub w określonych podmiotach wykonujących działalność leczniczą, kierując się potrzebą zapewnienia odpowiedniej jakości świadczeń zdrowotnych.

ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej

Organy wskazane w Konstytucji upoważnione do wydawania rozporządzeń

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Rada Ministrów
3. Prezes Rady Ministrów
4. Minister kierujący działaniem administracji rządowej
5. Przewodniczący określonego w ustawie komitetu, powołany w skład Rady Ministrów
6. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

Zakres spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu

- określa się w sposób precyzyjny,
- nie może być określony ogólnikowe, w szczególności przez posłużenie się zwrotem: „... określi szczegółowe zasady...”,
- nie może mieć charakteru blankietowego (tzn. nie może uzupełniać ustawy, zamiast ją wykonywać)

blankietowość ma miejsce, gdy w ustawie, w której jest zawarte upoważnienie, nie występują żadne przepisy materialne w określonym zakresie, które miałyby być – zgodnie z upoważnieniem – uszczegółowione w rozporządzeniu, tzn. określony zakres spraw w całości jest przekazany do uregulowania w rozporządzeniu

Nie przekazuje się do uregulowania w rozporządzeniu spraw niewyjaśnionych lub nasuwających trudności przy opracowywaniu ustawy.

Wytyczne dotyczące treści aktu

Wytyczne dotyczące treści rozporządzenia są wskazówkami wyznaczającymi treść rozporządzenia lub sposób ukształtowania jego treści. W wytycznych można wskazać w szczególności:

- 1) rozstrzygnięcia, których nie wolno przewidzieć w rozporządzeniu;
- 2) granice, w jakich muszą zmieścić się rozstrzygnięcia rozporządzenia;
- 3) wymagania, jakim mają odpowiadać rozwiązania przyjęte w rozporządzeniu;
- 4) cele, jakie mają zostać osiągnięte przez rozporządzenie;
- 5) okoliczności, jakie należy uwzględnić, tworząc rozporządzenie.

Wytyczne dotyczące treści aktu

Przykładowe sformułowania używane przy konstruowaniu wytycznych:

„mając na uwadze”

„biorąc po uwagę”

„kierując się”

„uwzględniając”

Formułowanie przepisu upoważniającego

Przepis upoważniający formułuje się w jednym artykule tak, aby można było powołać go jako podstawę prawną wydania rozporządzenia.

Art. 12. 5. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres planu transportowego z podziałem na część tekstową i graficzną, uwzględniając skalę opracowań kartograficznych, stosowane oznaczenia i nazewnictwo oraz rodzaj transportu, którym będzie wykonywany przewóz.

ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym

Art. 4. 7. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wykaz badań diagnostycznych, które mogą być wykonywane przez farmaceutę sprawującego opiekę farmaceutyczną, uwzględniając potrzeby pacjentów, ich bezpieczeństwo oraz możliwości lokalowe i techniczne, którymi dysponują apteki ogólnodostępne.

ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty

Formułowanie przepisu upoważniającego

W przypadku gdy przepis upoważniający jest rozbudowany, np. ze względu na wielość spraw przekazanych do uregulowania w rozporządzeniu, dopuszczalne jest zamieszczenie zakresu spraw w punktach, **przy czym wytyczne muszą odnosić się wówczas do zakresu spraw wskazanego w każdym z punktów** (choć mogą być „zbiorczo” wskazane jako część wspólna po wszystkich punktach).

Art. 53. 11. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb udzielania i sposób rozliczania dotacji, o której mowa w ust. 1, w tym sposób ustalania wysokości dotacji podlegającej zwrotowi, oraz sposób ustalania średniorocznej liczby uczniów, o której mowa w ust. 8, a także wzór formularza rocznego rozliczenia wykorzystania dotacji, mając na celu zapewnienie jawności i przejrzystości gospodarowania środkami budżetu państwa;
- 2) sposób i terminy ustalania informacji o liczbie dzieci, o których mowa w ust. 6, biorąc pod uwagę możliwość wykorzystania środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych.

ustawa z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych

Formułowanie przepisu upoważniającego

W przypadku, gdy przepis upoważniający zawiera bardziej szczegółowe wytyczne, dopuszczalne jest ich zamieszczenie w odrębnym ustępie albo jako drugie zdanie.

Art. 210. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, sposób:

- 1) prowadzenia ewidencji melioracji wodnych;
- 2) zbierania, aktualizowania oraz udostępniania danych z ewidencji melioracji wodnych;
- 3) ustalania obszaru, na który urządzenia melioracji wodnych wywierają korzystny wpływ.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej:

- 1) uwzględni potrzebę stworzenia bazy informacyjnej dla planowania, odbudowy, przebudowy oraz utrzymania urządzeń melioracji wodnych;
- 2) uwzględni zasadę interoperacyjności, o której mowa w art. 7 ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej, a także potrzebę harmonizacji zbiorów danych ewidencji melioracji wodnych z innymi zbiorami danych tworzącymi infrastrukturę informacji przestrzennej;
- 3) kieruje się zasięgiem wpływu poszczególnych rodzajów urządzeń melioracji wodnych na poprawę zdolności produkcyjnej gleby.

Przepis upoważniający (przykład)

Art. 8. 3. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wyłączyć określone rodzaje porozumień spełniające przesłanki, o których mowa w ust. 1, spod zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, biorąc pod uwagę korzyści, jakie mogą przynieść określone rodzaje porozumień. W rozporządzeniu Rada Ministrów określi:

- 1) warunki, jakie muszą być spełnione, aby porozumienie mogło być uznane za wyłączone spod zakazu;
 - 2) klauzule, których występowanie w porozumieniu stanowi naruszenie art. 6;
 - 3) okres obowiązywania wyłączenia
- oraz może określić klauzule, których występowania w porozumieniu nie uznaje się za naruszenie art. 6.

ustawa z dnia 16 lutego 2007 r.
o ochronie konkurencji i konsumentów

Przepis upoważniający (przykład)

Art. 10. 3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymogi, jakie powinien spełniać wniosek o wystawienie świadectwa potwierdzającego niepreferencyjne pochodzenie towaru, oraz to świadectwo,
 - 2) wzór świadectwa potwierdzającego niepreferencyjne pochodzenie towaru i wniosku o jego wystawienie,
 - 3) sposób i tryb wystawiania przez organy celne świadectwa potwierdzającego niepreferencyjne pochodzenie towaru
- mając na uwadze zapewnienie kompletności informacji niezbędnych do udokumentowania niepreferencyjnego pochodzenia towaru oraz ułatwienie formalności celnych.

ustawa z dnia 19 marca 2004 r. - Prawo celne

Przepis upoważniający (przykład)

Art. 103. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury oraz Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, organizację i przebieg aplikacji, w tym:

- 1) zadania aplikanta i sposób ich wykonywania,
 - 2) termin rozpoczęcia i zakończenia zajęć seminaryjnych oraz przerwy w ich odbywaniu, a także tryb wyznaczenia dodatkowego terminu rozpoczęcia zajęć seminaryjnych,
 - 3) tryb i sposób organizacji zajęć seminaryjnych i praktyk oraz ich rodzaj,
 - 4) okres niemożności pełnienia przez aplikanta jego obowiązków wliczany do okresu aplikacji oraz tryb postępowania w przypadku jego przekroczenia, a także tryb i sposób usprawiedliwiania niemożności pełnienia przez aplikanta jego obowiązków
- mając na względzie konieczność zapewnienia właściwego prowadzenia aplikacji, wysokiego poziomu szkolenia aplikantów oraz właściwego przygotowania do zawodu komornika, a także mając na uwadze ustawowy czas trwania aplikacji oraz biorąc pod uwagę możliwość zaistnienia szczególnych sytuacji uniemożliwiających rozpoczęcie zajęć seminaryjnych w wyznaczonym terminie.

ustawa z dnia 22 marca 2018 r. o komornikach sądowych

Współuczestniczenie w wydawaniu rozporządzenia

Przepis upoważniający może przewidywać wydanie rozporządzenia w ramach współuczestniczenia.

W przepisie upoważniającym określa się wówczas:

- 1) podmiot upoważniany do współuczestniczenia;
- 2) formę współuczestniczenia.

Formy współuczestniczenie w wydaniu rozporządzenia

Współuczestniczenie w wydaniu rozporządzenia może polegać na:

- wspólnym wydaniu rozporządzenia przez upoważnione podmioty
- osiągnięciu porozumienia w sprawie treści rozporządzenia (przy braku porozumienia rozporządzenie nie dochodzi do skutku)
- wyrażeniu opinii o projekcie rozporządzenia (niezasięgnięcie opinii skutkuje tym, że rozporządzenie nie dochodzi do skutku)
- zainicjowaniu rozporządzenia przez inny podmiot (brak inicjatywy uniemożliwia wydanie rozporządzenia przez podmiot upoważniony do jego wydania)

Formułowanie przepisu upoważniającego do współuczestniczenia w wydaniu rozporządzenia

Minister (inny podmiot)... oraz minister (inny podmiot)... określą (mogą określić)... (wspólne wydanie)

Minister (inny podmiot)... w porozumieniu z ministrem (innym podmiotem)... określi (może określić)... (wydanie w porozumieniu)

Minister (inny podmiot)..., po zasięgnięciu opinii (nazwa podmiotu)..., określi (może określić)... (wydanie po zasięgnięciu opinii)

Minister (inny podmiot)..., na wniosek ministra (innego podmiotu)..., określi (może określić)... (wydanie po zainicjowaniu)

Formułowanie przepisu upoważniającego do współuczestniczenia w wydaniu rozporządzenia (przykłady)

Minister właściwy do spraw transportu oraz minister właściwy do spraw żeglugi śródlądowej określą, w drodze rozporządzenia:

Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia,

Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej:

[... przedmiot] określi, w drodze rozporządzenia - w zakresie niezastrzeżonym w innych ustawach do właściwości innych organów - minister właściwy do spraw pracy na wniosek właściwego ministra.

Przepis upoważniający do współuczestniczenia w wydaniu rozporządzenia (przykład)

Art. 5. 9. Minister właściwy do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, zasady i sposób organizacji wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska oraz ich delegatur, mając na względzie zapewnienie ich sprawnego i jednolitego działania.

ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska

Rozporządzenie – akt wykonawczy do ustawy

Realizując upoważnienie ustawowe i opracowując projekt rozporządzenia trzeba mieć na uwadze, że rozporządzenie:

- jest wydawane wyłącznie na podstawie wyraźnego przepisu kompetencyjnego, tj. upoważnienia zawartego w ustawie (nie ma charakteru samoistnego, jest ściśle związane z ustawą, której przepisy konkretyzuje),
- uszczegóławia ustawę (jest związane z treścią ustawy i służy do jej wykonania - zakres spraw określanych w rozporządzeniu wynika z ustawowego przepisu upoważniającego do jego wydania),
- powinno wchodzić w życie w dniu wejścia w życie ustawy, na podstawie której jest ono wydawane (nie może wejść w życie wcześniej).

I

Rozporządzenie – akt wykonawczy do ustawy

Na podstawie jednego upoważnienia ustawowego wydaje się jedno rozporządzenie.

Jeżeli upoważnienie przekazuje do uregulowania różne sprawy, które dają się tematycznie wyodrębnić, tak że ich zakresy są rozłączne – wtedy na podstawie takiego upoważnienia można wydać więcej niż jedno rozporządzenie.

Rozporządzenie – akt wykonawczy do ustawy (przykład)

Art. 2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia:

- 1) określa stanowiska, na których w urzędach wymienionych w art. 1 zatrudniani pracownicy są urzędnikami państwowymi w rozumieniu ustawy;
- 2) może rozciągnąć w całości lub w części przepisy ustawy na pracowników innych urzędów państwowych niż określone w art. 1.

ustawa z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Aleksandra Rybicka

arybicka@rcl.gov.pl

501 230 555